

EL GANXO

Geometria i Lluís Companys

Us oferim una síntesi de les dues primeres xerrades de l'any.

La creativitat és geomètrica

El matemàtic Claudi Alsina.

El títol de la xerrada de Claudi Alsina, "Geometria quotidiana: la matemàtica en les coses de casa", no podia ser més ben triat. El matemàtic va començar dient que les matemàtiques són a tot arreu, i que casa nostra mateix és un "museu de geometria". Va ser amb el disseny d'objectes quotidians que ho va demostrar. La pinça d'estendre la roba, per exemple, ja es considera "òptima", insuperable per moltes raons (és simple d'ús, durable, pràctica, barata, etc.), com també s'hi considera el clip o el ganxo. La cadira òptima, en canvi, encara no ha arribat.

Alsina ens va fer adonar de l'omnipresència de la geometria en altres objectes. Així, les olles no són rodones per casualitat: si fossin quadrades ens passaríem el dia pescant la tapadora. El triangle anomenat de Reuleaux, d'altra banda, és el que permet fer forats quadrats amb un trepant, i també el veiem a la

torre de telecomunicacions de Foster, a Collserola, a les pastilles Mint o al vas oficial del Fòrum. La forma d'hèlice, al seu torn, és la que tenen en comú obridors, bombetes, rosques, escales, cargols, etc. Pel que fa als octaedres, el professor va dir que els diamants tenen aquesta forma no per estalviar aquest material preciós, sinó perquè és la forma que li dona més brillantor.

Alsina, que és un gran pedagog de la matemàtica, també va parlar de la importància de seduir els alumnes, d'estimular-los la imaginació i de fer-los treballar la creativitat.

Lluís Companys, veu i memòria

"Catalunya és joventut, sentit constructiu i capacitat"; "hem de ser somiadors fins a l'infinit"; "Catalunya i Euskadi, terres lliures en constant progrés". Aquests són alguns dels fragments dels emocionants discursos de Lluís Companys que l'historiador Josep Maria Figueres ens va fer escoltar a La Fàbrica. Es tracta d'un material sonor dels dos primers anys de la guerra, fins ara inèdit, que el professor ha trobat recentment.

Tot i ser una gravació rudimentària, la veu apassionada de Companys va

traslladar el públic al fervor catalanista i republicà dels anys 30. Segons Figueres, la gent de l'època s'escoltava Companys pel com deia les coses, pel to vibrant amb què parlava. Però el contingut dels seus parlaments era tant o més important, perquè Companys hi plantejava aspectes encara vigents, com ara la conciliació entre llibertat i autoritat i entre drets individuals i drets col·lectius.

Els discursos, que gairebé sempre s'acabaven amb un "visca la llibertat!", són un document valuósíssim d'un polític identificat amb el poble i que tenia la valentia de somiar en veu alta un futur més just, més lliure. Conscient de "la dificultat de conservar la memòria dels vençuts", Figueres va lamentar que només disposem d'una petita part de les 300 intervencions públiques enregistrades de Companys.

Properes xerrades

Joan Subirats, politòleg: "De la pobresa a l'exclusió social. Cap a on anem?". Dijous 10 de març. 20 h. Casal d'Avis de Lliçà d'Amunt.

Antoni Farrés, exalcalde de Sabadell: "El futur digital de Catalunya". Divendres 8 d'abril. 20 h. La Fàbrica.

www.lamevaweb.info/323

Josep M. Figueres, presentat per Jaume Dantí.